

МЕДІАКОМУНІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ АДВОКАЦІЇ ПРАВ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

І. В. Сидун

к. іст. н., доцент кафедри соціальної роботи ФПСР
ОНУ імені І. І. Мечникова

В умовах повномасштабного вторгнення зросла роль медіа у висвітлення проблем вразливих категорій населення: ВПО, ветерани, родини військових, тих, хто пережив полон, окупацію та інші. У сучасному світі роль медіакомунікацій є надзвичайно важливою для формування громадської думки. Ключовим каналом отримання інформації про соціальні проблеми в суспільстві є медіа. При цьому правильно побудована комунікація зменшує рівень стереотипів, упереджень, нетолерантності, дискримінації. Адвокація через медіа підсилює голос вразливих груп населення у публічному просторі. Окрім того, кампанії, де медіакомунікація використовується як інструмент соціальної адвокації впливає на державну політику задля соціальних змін.

У посібнику «Інструментарій адвокації», створеному за сприяння UNICEF у 2010 році міститься визначення терміну «медіаадвокація – це використання традиційних або нових медіа для комунікації з великою кількістю людей з метою популяризації завдань соціальної або державної політики чи впливу на настрої стосовно важливого суспільного питання» [1]. Наразі інструментами ефективної медіаадвокації є: соціальні мережі, візуальні формати від інфографіки до сторітелінгу, партнерство з журналістами та медіа, фактчекінг та етичні стандарти.

Використання нових медійних форматів як інструменту адвокації прав вразливих груп населення може мати певні ризики. Зокрема, поширення неперевіреної інформації, використання травматичного досвіду людини задля сенсаційності, вживання мови ворожнечі, стереотипів щодо різних категорій, порушення приватності та безпеки. Також важливими є коментарі та обговорення оприлюднених матеріалів. «Кампанії завжди повинні пам'ятати про своє основне повідомлення і розуміти, як

коментарі можуть позначитися на цілях адвокаційної діяльності. Крім того ... існує ймовірність того, що прихильники або противники можуть неправильно тлумачити кампанію або її цінності [2, с. 53]».

Адвокаційні кампанії впливають на проведення реформ у сфері соціального захисту, доступності соціальних послуг, правового захисту вразливих категорій населення. Проте потрібно пам'ятати, що «Комунікації з метою адвокації зосереджують увагу на впливі на конкретну аудиторію (осіб які приймають рішення) і використанні конкретного повідомлення для змін у політиці або її практичного втілення [3, с. 51]». Публічне висвітлення системних проблем стимулює відповідальні органи до дій.

Зростання ролі медіакомунікацій як ефективного інструменту соціальної адвокації прав вразливих груп населення відкриває нові можливості. Це дозволяє формувати справедливе, толерантне, недискримінаційне суспільство. Проблеми різних категорій клієнтів у соціальній сфері стають помітнішими та отримують суспільну підтримку у їх вирішенні. Підвищується рівень поінформованості суспільства та формуються стійкі механізми громадського впливу. Медіакомунікація як інструмент соціальної адвокації прав населення сприяє формуванню відповідальної соціальної політики.

Література

1. Advocacy Toolkit: A guide to influencing decisions that improve children's lives. UNICEF. October, 2010. URL: <https://www.right-to-education.org/resource/advocacy-toolkit-guide-influencing-decisions-improve-childrens-lives> (дата звернення: 11.11.2025 р.)
2. Політично грамотна адвокація. Посібник з ефективної адвокації прав громадянського суспільства в інтересах сталого розвитку. Проект «Жінки України: залучені, спроможні, незламні». Київ, 2021. 61 с.
3. Практичний посібник з адвокації для організацій громадянського суспільства (ОГС) та організацій пацієнтів / Програма розвитку ООН в Україні. Київ, 2022. 107 с.